DOMSTOLENS DOM (tredje avdelningen)

den 26 oktober 2006 *

I mål C-36/05,

angående en talan om fördragsbrott enligt artikel 226 EG, som väckts den 31 januari 2005,

Europeiska gemenskapernas kommission, företrädd av R. Vidal Puig och W. Wils, båda i egenskap av ombud, med delgivningsadress i Luxemburg,

sökande,

mot

Konungariket Spanien, företrädd av I. del Cuvillo Contreras, i egenskap av ombud, med delgivningsadress i Luxemburg,

svarande,

* Rättegångsspråk: spanska.

meddelar

DOMSTOLEN (tredje avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden A. Rosas samt domarna A. Borg Barthet och J. Malenovský (referent),

generaladvokat: E. Sharpston,
justitiesekreterare: R. Grass,

efter det skriftliga förfarandet,

och efter att den 29 juni 2006 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Europeiska gemenskapernas kommission har yrkat att domstolen skall fastställa att Konungariket Spanien har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artiklarna 1 och 5 i rådets direktiv 92/100/EEG av den 19 november 1992 om uthyrnings- och utlåningsrättigheter och vissa upphovsrätten närstående rättigheter (EGT L 346,

s. 61) (nedan kallat direktivet) genom att undanta samtliga, eller nästintill samtliga, kategorier av inrättningar som bedriver offentlig utlåning av upphovsrättsskyddade verk från skyldigheten att ersätta upphovsmännen för den offentliga utlåningen.

Tillämpliga bestämmelser

Gemenskapsbestämmelserna

2 Sjunde skälet i direktivet har följande lydelse:

"Upphovsmännens och de utövande konstnärernas skapande och konstnärliga arbete förutsätter en tillräcklig inkomst som underlag för fortsatt skapande och konstnärligt arbete, och de investeringar som krävs, särskilt för framställning av fonogram och filmer, är särskilt stora och riskfyllda. Möjligheten att säkerställa en sådan inkomst och att återfå investeringarna kan effektivt garanteras endast genom tillfredsställande rättsligt skydd för rättighetshavarna."

3 I artikel 1 i direktivet stadgas följande:

"1. I enlighet med föreskrifterna i detta kapitel skall medlemsstaterna med den inskränkning som föreskrivs i artikel 5 införa en rätt att medge eller förbjuda uthyrning och utlåning av original och andra exemplar av upphovsrättsligt skyddade verk och de andra alster som avses i artikel 2.1.

2. I detta direktiv avses med *uthyrning* upplåtelse för bruk under en begränsad tid mot direkt eller indirekt ekonomisk eller kommersiell nytta.

3. I detta direktiv avses med *utlåning* upplåtelse för bruk under en begränsad tid utan direkt eller indirekt ekonomisk eller kommersiell nytta när upplåtelsen sker genom inrättningar som är tillgängliga för allmänheten.

4. De rättigheter som avses i punkt 1 konsumeras inte genom försäljning eller annan spridning av original eller andra exemplar av upphovsrättsligt skyddade verk eller upplåtelse av de rättigheter som avses i artikel 2.1."

4 I artikel 5.1–5.3 i direktivet föreskrivs följande:

"1. Medlemsstaterna får föreskriva undantag från den ensamrätt vad gäller offentlig utlåning som anges i artikel 1, förutsatt att åtminstone upphovsmän får ersättning för utlåningen. Medlemsstaterna skall ha frihet att bestämma ersättningens storlek med hänsyn till sina kulturfrämjande syften.

2. När medlemsstaterna inte tillämpar den ensamrätt till utlåning som avses i artikel 1 i fråga om fonogram, filmer och datorprogram, skall de införa en rätt till ersättning, åtminstone för upphovsmännen.

3. Medlemsstaterna får undanta vissa kategorier av inrättningar från skyldigheten att betala ersättning enligt punkterna 1 och 2."

De nationella bestämmelserna

5 Direktivet har införlivats med den spanska rättsordningen genom lag 43/1994 av den 30 december 1994 om uthyrnings- och utlåningsrättigheter och vissa upphovsrätten närstående rättigheter (BOE nr 313 av den 31 december 1994, s. 39504). Lagen har ändrats genom det kungliga lagdekretet 1/1996 av den 12 april 1996 om godkännande av den reviderade texten till lagen om upphovsrätt (BOE nr 97 av den 22 april 1996, s. 14369) (nedan kallad lagdekretet).

6 I artikel 17 i lagdekretet stadgas följande:

"Upphovsmannen äger ensam rätten att förfoga över sitt verk, oavsett i vilken form förfogandet sker. Rätten att förfoga över ett verk utövas främst genom rättigheterna att mångfaldiga verket, att sprida verket, att göra verket tillgängligt för allmänheten och att ändra verket, vilket endast får ske med upphovsmannens tillstånd, med de undantag som följer av denna lag."

7 Artikel 19 i lagdekretet har följande lydelse:

"1. Spridning av ett verk innebär att verket görs tillgängligt för allmänheten i original eller i andra exemplar genom försäljning, uthyrning, utlåning eller på annat sätt.

...

3. Uthyrning avser tillhandahållande av original eller andra exemplar av ett verk för bruk under en begränsad tid mot direkt eller indirekt ekonomisk eller kommersiell nytta.

Begreppet uthyrning omfattar inte tillhandahållande för utställningsändamål, för offentligt återgivande från fonogram eller audiovisuella upptagningar, vilket inbegriper utdrag, och tillhandahållande för att ta del av verket på plats.

4. Utlåning avser tillhandahållande av original eller andra exemplar av ett verk för bruk under en begränsad tid utan direkt eller indirekt ekonomisk eller kommersiell nytta, förutsatt att utlåningen sker genom inrättningar som är tillgängliga för allmänheten.

Det skall inte anses föreligga någon direkt eller indirekt ekonomisk eller kommersiell nytta när utlåning vid inrättningar som är tillgängliga för allmänheten sker mot betalning av en avgift, förutsatt att avgiftens belopp inte överstiger inrättningens nödvändiga kostnader för hanteringen.

Begreppet utlåning omfattar inte de transaktioner som nämns i andra stycket i punkt 3 ovan eller som utförs mellan inrättningar som är tillgängliga för allmänheten."

8 Den ensamrätt för upphovsmannen vad gäller utlåning som framgår av artiklarna 17 och 19 är föremål för följande undantag enligt artikel 37.2 i lagdekretet:

"... museer, arkiv, bibliotek, dokumentationscentra och ljud- och videoupptagningsbibliotek som är offentliga eller som tillhör icke-vinstdrivande organ för kultur,

vetenskap eller utbildning som är av allmänintresse, eller som tillhör utbildningsinrättningar vilka utgör en del av det spanska utbildningssystemet, behöver inte ha rättighetsinnehavarens medgivande eller betala ersättning för den utlåning som de ombesörjer".

Det administrativa förfarandet

9 Den 24 april 2003 ombads Konungariket Spanien av kommissionen att inkomma med upplysningar om införlivandet av artiklarna 1, 2 och 5 i direktivet. Konungariket Spanien inkom med svar i en skrivelse av den 1 juli 2003.

10 Kommissionen översände den 19 december 2003 i enlighet med artikel 226 första stycket EG en formell underrättelse till Konungariket Spanien och uppmanade denna stat att vidta nödvändiga åtgärder för att följa direktivet. Konungariket Spanien yttrade sig den 19 mars 2004.

11 Kommissionen fann inte att de förklaringar som hade lämnats var tillfredsställande och avgav därför den 9 juli 2004 ett motiverat yttrande till Konungariket Spanien och uppmanade medlemsstaten att vidta nödvändiga åtgärder för att följa yttrandet inom en frist av två månader från delgivningen.

12 Till svar på det motiverade yttrandet inkom Konungariket Spanien den 13 september 2004 till kommissionen med en rapport upprättad av kulturministeriet i vilken de argument som hade framförts av de spanska myndigheterna i svarsskrivelsen till den formella underrättelsen upprepades samt det åberopades att "det inte fanns tillräckliga budgetmedel tillgängliga."

13 Kommissionen godtog inte de argument som hade framförts av Konungariket Spanien till stöd för dess ståndpunkt och beslöt sig därför för att väcka förevarande talan.

Talan

Parternas argument

14 Enligt kommissionen följer det av artikel 37.2 i lagdekretet att skyldigheten att betala ersättning till upphovsmän för sådan utlåning av deras verk som sker utan rättighetsinnehavarens medgivande är så begränsad att det finns anledning att ifrågasätta om den har någon praktisk tillämpning. Den distinktion som görs mellan den inrättning som ombesörjer lånet och det organ som kontrollerar denna är överdrivet formalistisk. Den innebär att den ersättning som upphovsmännen är berättigade till blir beroende av den rättsliga form som har valts av utlånaren, vilket gör det mycket lätt att undgå skyldigheten att betala ersättning.

15 Skyldigheten att betala ersättning till upphovsmannen tillämpas i själva verket inte när de inrättningar som ombesörjer lånen tillhör offentliga organ, är utbildningsinrättningar som utgör en del av det spanska utbildningssystemet eller är privata icke-vinstdrivande organ för kultur, vetenskap eller utbildning som är av allmänintresse.

16 Följaktligen tillämpas skyldigheten att betala ersättning till upphovsmän endast i två fall. Det första fallet är när den inrättning som ombesörjer utlåningen är ett privat vinstdrivande organ. Utlåning som sker i vinstsyfte är emellertid inte att anse som utlåning i direktivets mening, utan som uthyrning. I praktiken är det för övrigt föga troligt att ett vinstdrivande organ skulle ombesörja kostnadsfri utlåning. Det andra fallet är när den inrättning som ombesörjer utlåningen är ett icke-vinstdrivande

privat organ som inte är ett organ för kultur, vetenskap eller utbildning av allmänintresse. Det är även i detta fall svårt att föreställa sig att museer, bibliotek, ljud- och videoupptagningsbibliotek och andra inrättningar som ombesörjer utlåning till allmänheten utan vinstsyfte inte skulle vara att anse som organ för kultur, vetenskap eller utbildning som är av allmänintresse.

17 Även om det i lagdekretet görs en formell distinktion mellan de olika kategorierna av inrättningar, så kan den distinktionen likväl inte anses vara giltig, eftersom den har samma verkan som om någon distinktion inte förelåg och leder till att all utlåning undantas från skyldigheten att betala ersättning till upphovsmannen.

18 Vidare utgör artikel 5.3 i direktivet ett undantag från den skyldighet att betala ersättning som föreskrivs i artikel 5.1, och bestämmelsen skall därför tolkas restriktivt. Att inte tillmäta adjektivet vissa i uttrycket "vissa kategorier av inrättningar" någon betydelse innebär att ersättningsskyldigheten fråntas all ändamålsenlig verkan och att artikel 5.3 ges en tolkning som står i strid med direktivets syfte. Även om det är riktigt att sistnämnda bestämmelse lämnar ett betydande utrymme åt medlemsstaterna att skönsmässigt fastställa vilka kategorier av inrättningar som skall vara undantagna från skyldigheten att betala ersättning, så är ett undantag som är tillämpligt på samtliga eller nästintill samtliga inrättningar inte ett undantag utan en huvudregel.

19 Den ersättning som upphovsmännen uppbär är vidare avsedd att utgöra en kompensation för deras skapande insatser. Av detta följer att avsaknaden av betalning eller en betalning som är så nedsatt att den uppenbarligen inte är ägnad att kompensera för sådana insatser inte kan anses utgöra ersättning i ordets rätta bemärkelse.

20 Konungariket Spanien har till sitt försvar anfört att det inte är riktigt att beteckna tillämpningsområdet för ersättningsskyldigheten till upphovsmän enligt de spanska bestämmelserna som "ytterst begränsat", eftersom kommissionen felaktigt har likställt inrättningar och organ. I själva verket utgör avsaknaden av vinstsyfte inte ett villkor som är tillämpligt på själva inrättningen utan på det organ som innehar inrättningen. Att likställa inrättning och organ leder därför till förvirring, eftersom det kan leda till uppfattningen att vinstsyfte och allmänintresse skall tillämpas på inrättningen och inte på det organ som innehar inrättningen. Mot denna bakgrund är tillämpningsområdet för den ersättningsskyldighet som av kommissionen har betecknats som ytterst begränsat större. Vidare är det mycket vanligt förekommande att privata företag utövar mecenat- och stödverksamhet i form av kostnadsfri utlåning av verk till allmänheten, och det finns inget som hindrar de organ som äger sådana inrättningar från att betala ersättning till de upphovsmän som begär detta.

21 Konungariket Spanien har därefter hävdat att ingen bestämmelse i direktivet lämnar några upplysningar eller kriterier för tolkningen av vilken omfattning som huvudregeln om ersättning till upphovsmän har, liksom vilken omfattning undantaget från denna har. Bevisbördan åvilar kommissionen och denna har inte visat att undantaget från skyldigheten att betala ersättning till upphovsmännen för utlåning av deras verk är av sådan omfattning att det har medfört otillräckliga inkomster för upphovsmän, vilka hindrat dem från att skapa nya verk. Kommissionen har för övrigt inte fört någon bevisning om och inte heller påstått att undantaget i fråga har inverkat på genomförandet av den inre marknaden.

22 Kommissionen har utan rättsligt stöd sökt begränsa den möjlighet som medlemsstaterna ges i direktivet att undanta vissa, om inte rent av samtliga, kategorier av inrättningar från skyldigheten att betala ersättning till upphovsmännen. Tvärtemot vad kommissionen har påstått tillerkänns medlemsstaterna i direktivet en betydande skönsmässig befogenhet att begränsa, och till med förta verkan av, ersättningsskyldigheten i den mån detta är nödvändigt för att uppnå de kulturella målsättningar som medlemsstaterna har ställt upp. Detta utgör en prioriterad hänsyn, vilken går före säkerställandet av att upphovsmännen uppbär tillräckliga inkomster. Det uttalande som har gjorts av kommissionen i dess rapport till Europeiska unionens

råd , Europaparlamentet och Ekonomiska och sociala kommittéen om rättigheter vad gäller offentlig utlåning i Europeiska unionen av den 12 september 2002 (KOM (2002) 502 slutlig, nedan kallad 2002 års rapport om rättigheter vad gäller offentlig utlåning) stöder denna tolkning. I rapporten uttalar kommissionen att "[p]å vissa villkor [ges medlemsstaterna i artikel 5 möjlighet att] ... i stället för ensamrätten använda sig av en ersättningsrätt, eller t.o.m. inte föreskriva någon ersättning alls".

23 Konungariket Spanien har slutligen gjort gällande att uttrycket "vissa kategorier av inrättningar" inte hänför sig till mängden, antalet eller betydelsen av inrättningarna i fråga, utan avser distinkta, särskilda eller avgränsade kategorier av inrättningar utan åtskillnad. Av detta följer att den tolkning av artikel 5.3 i direktivet som har förordats av kommissionen inte motsvarar den egentliga betydelsen av uttrycket.

Domstolens bedömning

24 Förevarande fördragsbrottstalan rör i huvudsak frågan om tillämpningsområdet för artikel 5.3 i direktivet, enligt vilken medlemsstaterna får undanta "vissa kategorier av inrättningar" från skyldigheten att betala ersättning enligt artikel 5.1.

25 Domstolen erinrar i detta avseende om att enligt fast rättspraxis skall vid tolkningen av en gemenskapsrättslig bestämmelse inte bara dess lydelse beaktas, utan också sammanhanget och de mål som eftersträvas med de föreskrifter som den ingår i (se bland annat dom av den 18 maj 2000 i mål C-301/98, KVS International, REG 2000, s. I-3583, punkt 21, och av den 19 september 2000 i mål C-156/98, Tyskland mot kommissionen, REG 2000, s. I-6857, punkt 50).

26 Med hänsyn till direktivets huvudsakliga målsättning, såsom den närmare bestämt framgår av sjunde skälet i direktivet, syftar detta till att garantera att upphovsmännen och de utövande konstnärerna erhåller en tillräcklig inkomst och kan återfå de oerhört stora och riskfyllda investeringar som särskilt framställning av filmer och fonogram kräver (dom av den 28 april 1998 i mål C-200/96, Metronome Musik, REG 1998, s. I-1953, punkt 22, och dom av den 6 juli 2006 i mål C-53/05, kommissionen mot Portugal, REG 2006, s. I-6215, punkt 24).

27 Att undanta samtliga, eller nästintill samtliga, kategorier av inrättningar som bedriver utlåning från den skyldighet som anges i artikel 5.1 i direktivet skulle frånta upphovsmännen en ersättning som hjälper dem att återfå sina investeringar, vilket också oundvikligen skulle få återverkningar på framställningen av nya verk (se domarna i de ovannämnda målen Metronome Musik, punkt 24, och kommissionen mot Portugal, punkt 25). Mot denna bakgrund står ett införlivande av direktivet som leder till en sådan befrielse för samtliga, eller nästintill samtliga, kategorier av inrättningar i direkt strid med den huvudsakliga målsättningen för direktivet.

28 Konungariket Spanien har härvidlag hävdat att målsättningen att främja kulturen går före målsättningen att säkerställa tillräckliga inkomster för upphovsmän. I direktivet skulle således medlemsstaterna ha givits möjlighet att endast betala en mycket begränsad eller symbolisk ersättning, eller rentav ingen ersättning alls till upphovsmännen. Denna tolkning påstås ha bekräftats i 2002 års rapport om rättigheter vad gäller offentlig utlåning.

29 Främjandet av kulturen utgör förvisso ett allmänintresse som gör det möjligt att, med stöd av artikel 5.3 i direktivet, undanta vissa inrättningar som ombesörjer offentlig utlåning från skyldigheten att betala ersättning, men skyddet av upphovsmännen i syfte att säkerställa att dessa uppbär en tillräcklig inkomst utgör även det en särskild målsättning för direktivet, vilket framgår uttryckligen av det sjunde skälet i direktivet. Det är just i syfte att bevara rätten till ersättning som gemenskapslagstiftaren har sökt begränsa tillämpningsområdet för undantaget, genom att ålägga nationella myndigheter att endast undanta vissa kategorier av inrättningar från ersättningsskyldigheten.

30 Det riktiga i en tolkning av direktivet grundad på dess huvudsakliga målsättning, såsom denna målsättning framgår ovan i punkt 26, bekräftas av ordalydelsen i artikel 5.3 i direktivet, som endast avser "vissa inrättningar". Gemenskapslagstiftaren har således inte avsett att ge medlemsstaterna möjlighet att befria samtliga, eller nästintill samtliga, kategorier av inrättningar från skyldigheten att betala den ersättning som föreskrivs i artikel 5.1 (se domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Portugal, punkt 21).

31 Enligt artikel 5.3 i direktivet är det möjligt för medlemsstaterna att i fråga om offentlig utlåning föreskriva undantag från den allmänna skyldigheten att betala ersättning till upphovsmännen enligt artikel 5.1. Enligt fast rättspraxis skall emellertid bestämmelser i ett direktiv, vilka utgör undantag från en allmän princip som föreskrivs i samma direktiv, tolkas restriktivt (dom av den 29 april 2004 i mål C-476/01, Kapper, REG 2004, s. I-5205, punkt 72, och domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Portugal, punkt 22).

32 Tvärtemot vad Konungariket Spanien har hävdat, följer det av det ovan anförda att uttrycket vissa kategorier av inrättningar i artikel 5.3 skall, såsom det framgår av punkt 30 ovan, förstås på så sätt att det avser ett kvantitativt begrepp. Således kan endast ett begränsat antal kategorier av inrättningar vilka är skyldiga att betala ersättning enligt artikel 5.1, komma i fråga för ett undantag från ersättningsskyldigheten.

33 Domstolen erinrar om att när det i ett direktiv saknas gemenskapsrättsliga kriterier som är tillräckligt tydliga för att avgränsa de skyldigheter som följer av direktivet, har medlemsstaterna rätt att inom sina territorier fastställa de mest relevanta kriterierna för att säkerställa, inom de gränser som följer av gemenskapsrätten och i synnerhet av det ifrågavarande direktivet, att direktivet iakttas (se, för ett motsvarande resonemang, dom av den 6 februari 2003 i mål C-245/00, SENA, REG 2003, s. I-1251, punkt 34, och av den 16 oktober 2003 i mål C-433/02, kommissionen mot Belgien, REG 2003, s. I-12191, punkt 19).

34 Domstolen har redan fastslagit att medlemsstaterna i artikel 5.3 i direktivet ges möjlighet att föreskriva om undantag från ersättningsskyldigheten för vissa kategorier av inrättningar, men att detta inte är någon skyldighet. Om omständigheterna i den ifrågavarande medlemsstaten är sådana att man inte kan fastställa relevanta kriterier för att särskilja olika kategorier av inrättningar, skall samtliga berörda inrättningar åläggas skyldigheten att betala den ersättning som föreskrivs i artikel 5.1 (domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Belgien, punkt 20).

35 Konungariket Spanien har framfört ett argument enligt vilket det undantag som föreskrivs i artikel 37.2 i lagdekretet inte är tillämpligt på den inrättning som ombesörjer utlåningen, utan på det organ som kontrollerar inrättningen i fråga.

36 Att låta undantaget från ersättningsskyldigheten vara beroende av utlånarens rättsliga form skulle emellertid, som kommissionen mycket riktigt påpekat, vara ett utslag av överdriven rättslig formalism, vilken skulle göra det möjligt för utlånaren att utan svårighet undgå skyldigheten att betala ersättning. Konungariket Spanien har inte heller anfört någon omständighet ägnad att styrka det relevanta i att göra en distinktion mellan inrättningen och det organ som kontrollerar denna, med hänsyn till att deras situation i förhållande till utlåningsverksamheten är i det närmaste identisk.

37 Konungariket Spanien har även gjort gällande att kommissionen inte har visat att undantaget i artikel 37.2 i lagdekretet skulle frånta upphovsmännen tillräckliga inkomster och att det skulle snedvrida konkurrensen inom den gemensamma marknaden.

38 Detta argument måste emellertid förkastas, eftersom en talan om fördragsbrott är av objektiv karaktär (se bland annat dom av den 17 november 1993 i mål C-73/92, kommissionen mot Spanien, REG 1993, s. I-5997, punkt 19) och en underlåtenhet att fullgöra en skyldighet som följer av en gemenskapsrättslig bestämmelse utgör därför i sig ett fördragsbrott och det saknar betydelse att denna underlåtenhet inte har fått några negativa följder (se bland annat dom av den 21 september 1999 i mål

C-392/96, kommissionen mot Irland, REG 1999, s. I-5901, punkterna 60 och 61, och av den 26 juni 2003 i mål C-233/00, kommissionen mot Frankrike, REG 2003, s. I-6625, punkt 62). Den tolkning av direktivet med utgångspunkt i följderna av dess genomförande, såsom de otillräckliga inkomsterna för upphovsmän, vilken har förordats av Konungariket Spanien innebär att den logiska ordningsföljden mellan de båda stegen i det rättsliga resonemanget inte har iakttagits, eftersom Konungariket Spanien därigenom låter tolkningen av direktivet vara beroende av de följder som dess tillämpning får.

39 Även om det är riktigt att kommissionen i 2002 års rapport om rättigheter vad gäller offentlig utlåning har konstaterat att det i artikel 5 i direktivet föreskrivs att i vissa fall behöver ingen ersättning alls utgå, så avser denna möjlighet endast de kategorier av inrättningar som med stöd av artikel 5.3 i direktivet är undantagna från skyldigheten att betala ersättning. Såsom domstolen har funnit ovan i punkt 31 skall emellertid denna bestämmelse tolkas restriktivt.

40 I vart fall, och under antagande av att nämnda rapport kan åberopas till stöd för det argument som har framförts av Konungariket Spanien, utgör rapporten i fråga, vilket även rätteligen har påpekats av generaladvokaten i punkt 31 i dennes förslag till avgörande, endast en omständighet bland andra vid tolkningen, och rapporten kan inte anses binda domstolen.

41 Av detta följer att Konungariket Spanien har gjort en tolkning av artikel 5.3 i direktivet som inte står i överensstämmelse med direktivets huvudsakliga målsättning eller den restriktiva tolkning som föranleds av att bestämmelsen i fråga innebär ett undantag från huvudregeln om ersättning till upphovsmännen genom att föra in samtliga, eller nästintill samtliga, inrättningar som i vanliga fall skulle vara skyldiga att betala ersättning i den förteckning över inrättningar som är undantagna från skyldigheten att betala ersättning enligt artikel 37.2 i lagdekretet.

42 Mot denna bakgrund skall kommissionens talan bifallas.

43 Domstolen fastställer således att Konungariket Spanien har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artiklarna 1 och 5 i direktivet genom att undanta samtliga, eller nästintill samtliga, kategorier av inrättningar som ombesörjer utlåning till allmänheten av upphovsrättsskyddade verk från skyldigheten att ersätta upphovsmännen för den offentliga utlåningen.

Rättegångskostnader

44 Enligt artikel 69.2 i rättegångsreglerna skall tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Kommissionen har yrkat att Konungariket Spanien skall förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna. Eftersom denna stat har tappat målet, skall kommissionens yrkande bifallas.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (tredje avdelningen) följande:

1) **Konungariket Spanien har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artiklarna 1 och 5 i rådets direktiv 92/100/EEG av den 19 november 1992 om uthyrnings- och utlåningsrättigheter avseende upphovsrättsligt skyddade verk och om upphovsrätten närstående rättigheter genom att undanta samtliga, eller nästintill samtliga, kategorier av inrättningar som ombesörjer offentlig utlåning av upphovsrättsskyddade verk från skyldigheten att ersätta upphovsmännen för den offentliga utlåningen.**

2) **Konungariket Spanien skall ersätta rättegångskostnaderna.**

Underskrifter